

Česká republika a euro

Alena Sojková

ČNB
Sekce kancelář

*Odbor EU a mezinárodních organizací
prosinec 2008*

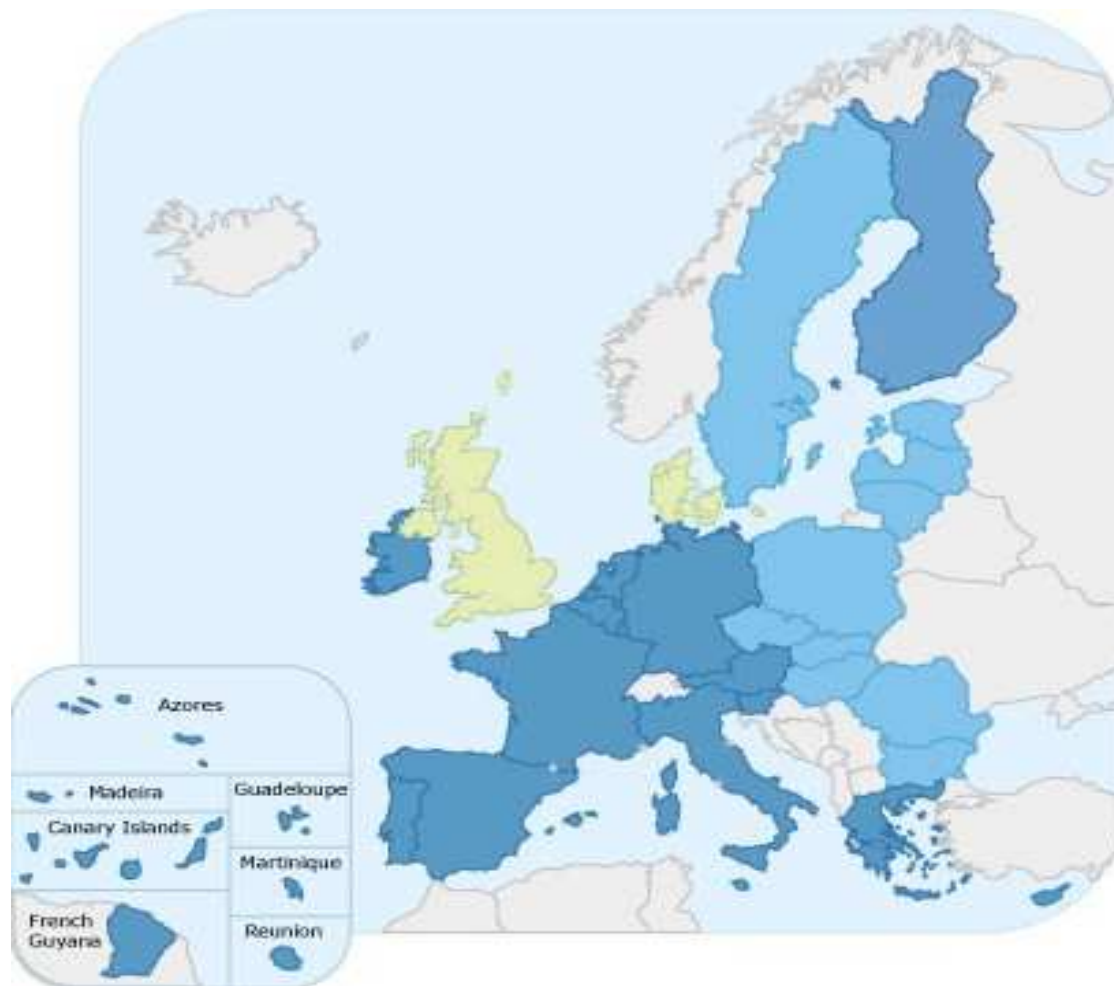

Osnova prezentace

1. Úvod, shrnutí situace v nových členských zemích, které dosud nezavedly euro
2. Současný stav příprav na zavedení eura v České republice
3. Euro na Slovensku od 1.1. 2009

Evropská unie a země, které zavedly euro - 2008

Vlastní zavádění jednotné měny

1. Původní země eurozóny

I. fáze - od 1. 1. 1999 do 31.12. 2001 – bezhotovostní euro

II. fáze – od 1.1. 2002 – bankovky a mince

2. Noví členové eurozóny

Zavedení eura metodou Big Bang (současné zavedení bezhotovostního i hotovostního eura), země přistupují jednotlivě

Euro - pozitiva

- eliminace kursového rizika
- vyšší cenová transparentnost
- pozitivní dopady na domácí HDP (stabilita veřejných financí a strukturální reformy podporující udržitelný růst)
- vytváření stabilnějšího prostředí pro podnikání, příliv PZI
- podíl na společné měnové a kursové politice

Euro – rizika

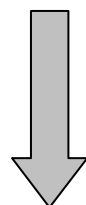

- pokud není ekonomika dostatečně sladěna s ekonomikami eurozóny, mohou vzniknout odlišné nároky na strategii hospodářské politiky v eurozóně a v ČR (měnová politika je však společná, na národní úrovni je možné řídit pouze politiku fiskální a ovlivňovat trh práce a podnikatelské prostředí)
- při vzniku ekonomického šoku v zemi jej nemůže měnový kurz absorbovat

ČR a euro – možnost nebo závazek ???

„nové“ členské země EU

nebylo možné sjednat výjimku
na zavedení eura

euro bude zavedeno, pokud země
splní podmínky

Postup jednotlivých NČZ v oblasti budoucího zavedení eura

1. SKUPINA „€“ 2007-2008

Slovensko („€“ od 1.1.2007)

Kypr, Malta („€“ 1.1.2008)

2. SKUPINA „€“ 2009

Slovensko (vstup k 1.1.2009)

3. SKUPINA „€“ 2010 či později?

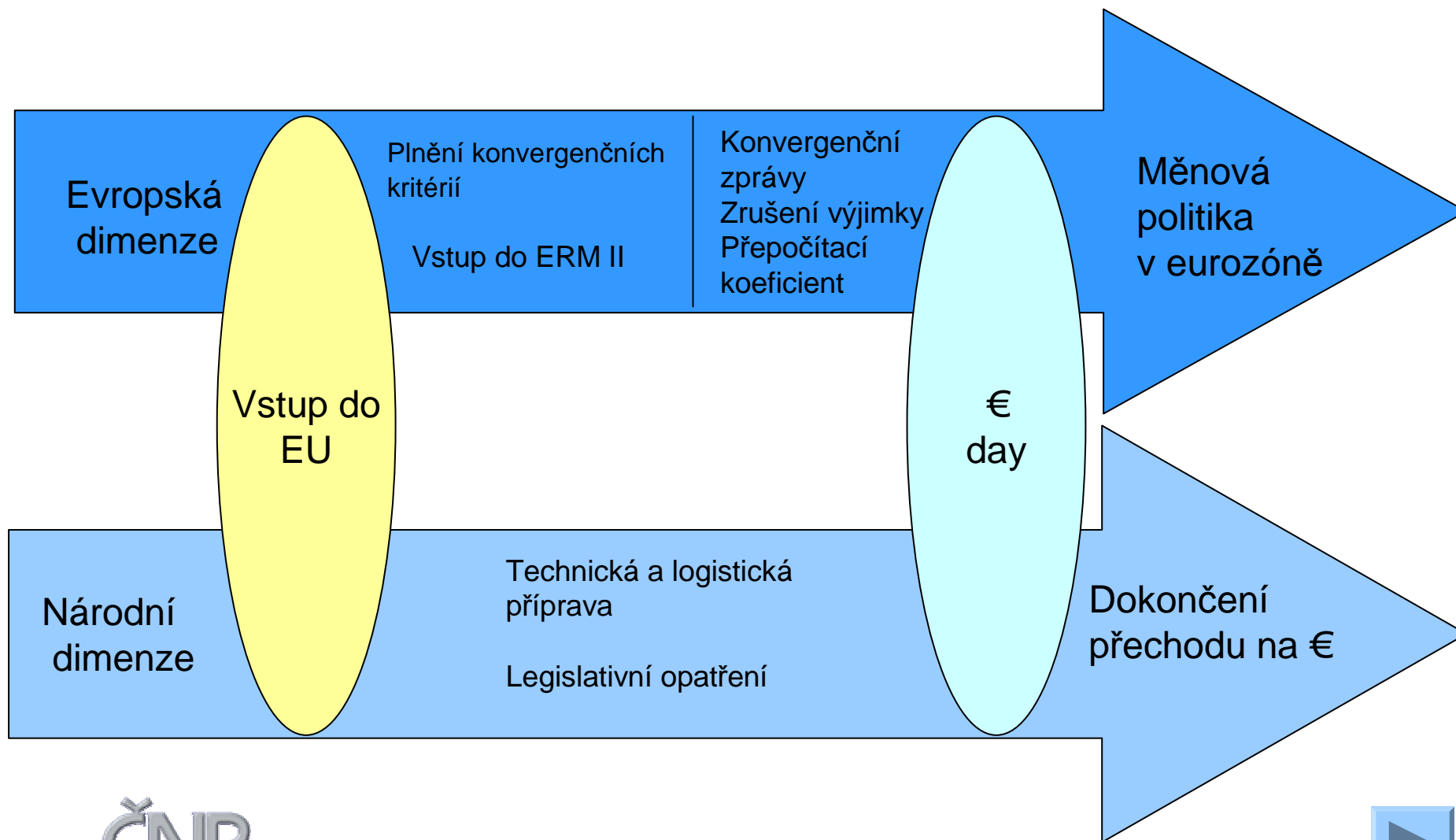
Polsko – 2011-2012

Litva, Estonsko, Lotyšsko – problém s plněním inflačního kritéria

Česká republika, Maďarsko – není stanoven fixní termín

Bulharsko, Rumunsko – „nováčci“, ale chtějí zavést euro co nejdříve

Opatření vedoucí k zavedení eura

Základní požadavky na zavedení eura (dle Smlouvy o založení ES)

Dle článku 121 je vyžadováno

- splnění ekonomických podmínek (tj. maastrichtských konvergenčních kritérií – cenová stabilita, dlouhodobé úrokové sazby, stabilní veřejné finance a účast v systému měnových kurzů ERM II po dobu min. dvou let)
- zajištění nezávislosti centrální banky

Ekonomická kritéria konvergence

Kriterium **cenové stability (inflace)**

HICP ne více než 1,5% nad průměr 3 nejlepších

Kriterium **dlouhodobých úrokových sazeb**

ne více než 2% nad průměr 3 nejlepších v inflaci

Kriterium **veřejného deficitu**, tj. země nesmí mít nadměrný deficit veřejných financí podle následujících parametrů:

- poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu v tržních cenách nepřekročí 3%
- poměr veřejného vládního dluhu k hrubému domácímu produktu v tržních cenách nepřekročí 60%

Kriterium **stability kurzu měny a účasti v ERM II**

členský stát musí dodržovat normální rozpětí, která jsou stanovena mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň 2 let, aniž by došlo k devalvaci vůči měně jiného členského státu (+/-15%)

Plnění kritérií pro zavedení eura podle pravidelných konvergenčních zpráv EK a ECB – srovnání let 2004, 2006 a 2008

Země	Kompatibilita legislativy			Cenová stabilita			Veřejné finance			Stabilita kurzu - ERM II			Dlouhodobá úroková míra			Skóre = počet splněných / počet všech kritérií (max. = 100 %)		
	2004	2006	2008	2004	2006	2008	2004	2006	2008	2004	2006	2008	2004	2006	2008	2004	2006	2008
Česká republika	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	40	40	40
Estonsko	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	60	60	80
Litva	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	60	80	80
Lotyšsko	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	40	40	60
Maďarsko	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	0	0	0
Polsko	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	0	40	20
Slovensko	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	20	20	100
Švédsko	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	60	60	60
Bulharsko	-	-	NE	-	-	NE	-	-	ANO	-	-	NE	-	-	ANO	-	-	40
Rumunsko	-	-	NE	-	-	NE	-	-	ANO	-	-	NE	-	-	NE	-	-	20
% zemí, které splnily kritérium	0	13	30	50	38	20	50	50	80	0	25	40	75	88	80	-	-	-

Zprávy Evropské komise o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny

- I. 10. 11. 2004
- II. 4. 11. 2005
- III. 22. 6. 2006
- IV. 10. 11. 2006
- V. 16. 7. 2007
- VI. 27. 11. 2007
- VII. 18. 7. 2008

http://ec.europa.eu/economy_finance/the_euro/joining_euro9409_en.htm

ČNB

PŘIDEJ, JIRKO. V BRUSELU ŘÍKALI, ŽE SE SNÍM NĚJAK, MOC DLOUHO MAJĚŠ!

ČR - vyhodnocení plnění kritérií a rozhodnutí o vstupu do eurozóny

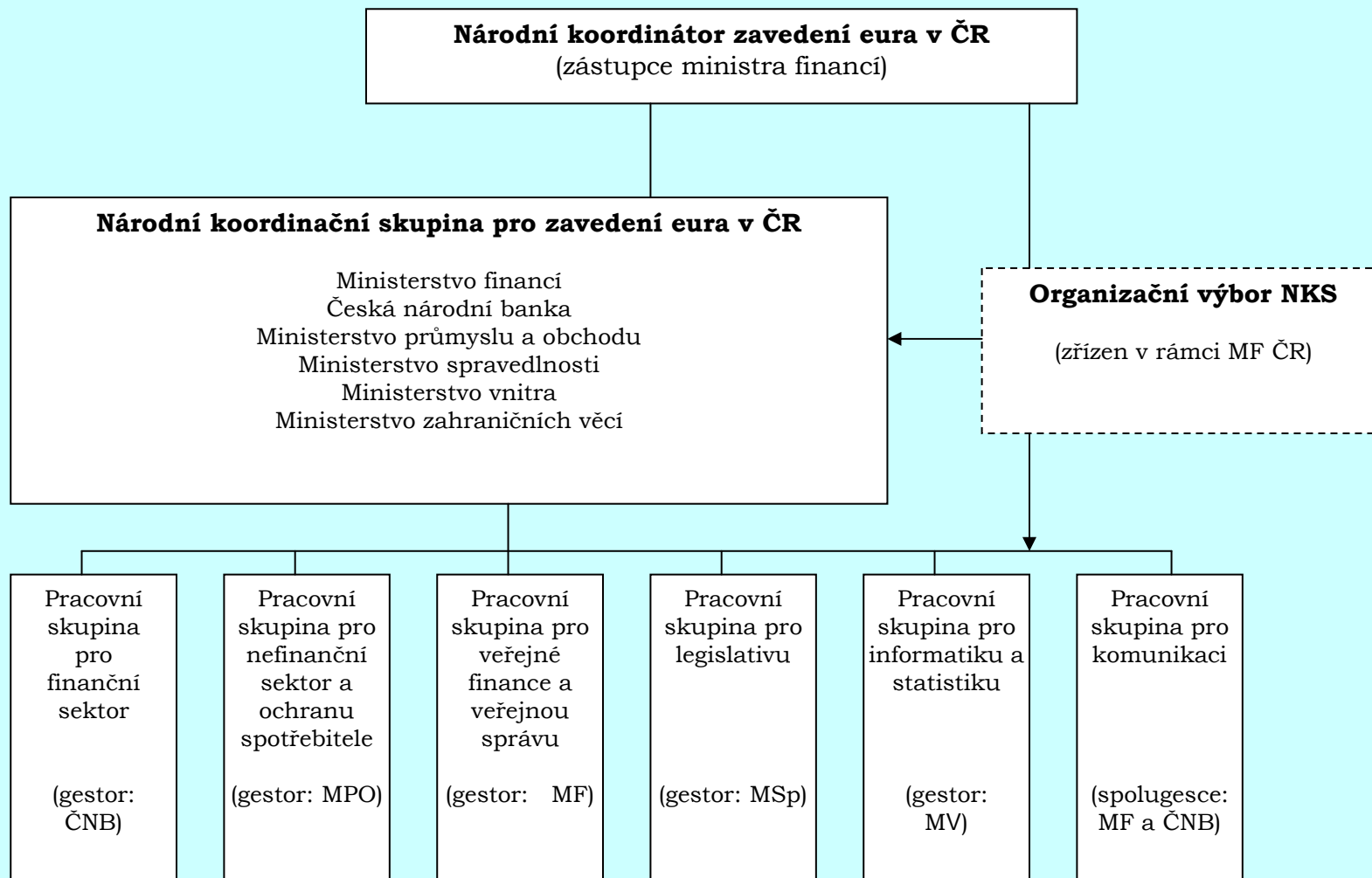
- pravidelné vyhodnocování míry sladění ekonomiky ČR s eurozónou a event. následné rozhodnutí o vstupu do kurzového systému ERM II
- po uplynutí 2 let členství v kursovém mechanismu, zpracování konvergenčních zpráv EK a ECB – na jejich základě Rada EU rozhodne, zda se ČR kvalifikovala do eurozóny, či ne
- Aktualizovaná Eurostrategie ze srpna 2007 fixní termín nestanovuje (společný materiál ČNB a MF ČR, schváleno vládou ČR)
- Nejbližší vyhodnocení - prosinec r. 2008 (vláda pravděpodobně rozhodne nevstupovat v r. 2008 do ERM II, tj. de facto dojde k dalšímu odložení termínu)

Technické zabezpečení zavedení eura – druhá strana české „euromince“

- ustavení Národní koordinační skupiny pro zavedení eura - 2005 (gestor MF ČR, jmenován národní koordinátor)
- výběr scénáře zavedení eura – 2006 (jednorázový přechod – Big Bang)
- zpracování Národního plánu zavedení eura v ČR - „kuchařky“ pro zavedení eura (duben 2007, zveřejněno na webových stránkách ČNB, MF ČR a dalších institucí)
- zpracování Zprávy o plnění Národního plánu zavedení eura v ČR (vláda duben 2008)
- zpracování metodik pro oblast adaptace právních předpisů na zavedení eura, zaokrouhlování peněžních částek a duálního označování cen, přechodu finančního sektoru na euro, zřízení webové stránky k problematice zavedení eura, atd. (2008)

Zdroj: MF ČR

Základní principy zavedení eura v ČR

Trvání smluv – žádná smlouva nesmí být jednostranně vypovězena nebo změněna z titulu vstupu do eurozóny

Duální oběh – paralelní oběh s eurem, postupné stahování národní měny

Přepočítací koeficient – zhruba 6 měsíců roku před zavedením eura bude stanoven neměnný přepočítací koeficient, kterým budou po zavedení eura přepočítány všechny peněžní částky

Transparentnost procesu

Ochrana spotřebitelů – zavedení eura nesmí poškodit občany (zavedení povinnosti udávat ceny v Kč a v euru – duální označování cen a další opatření)

Minimalizace nákladů přechodu na euro

Komunikace

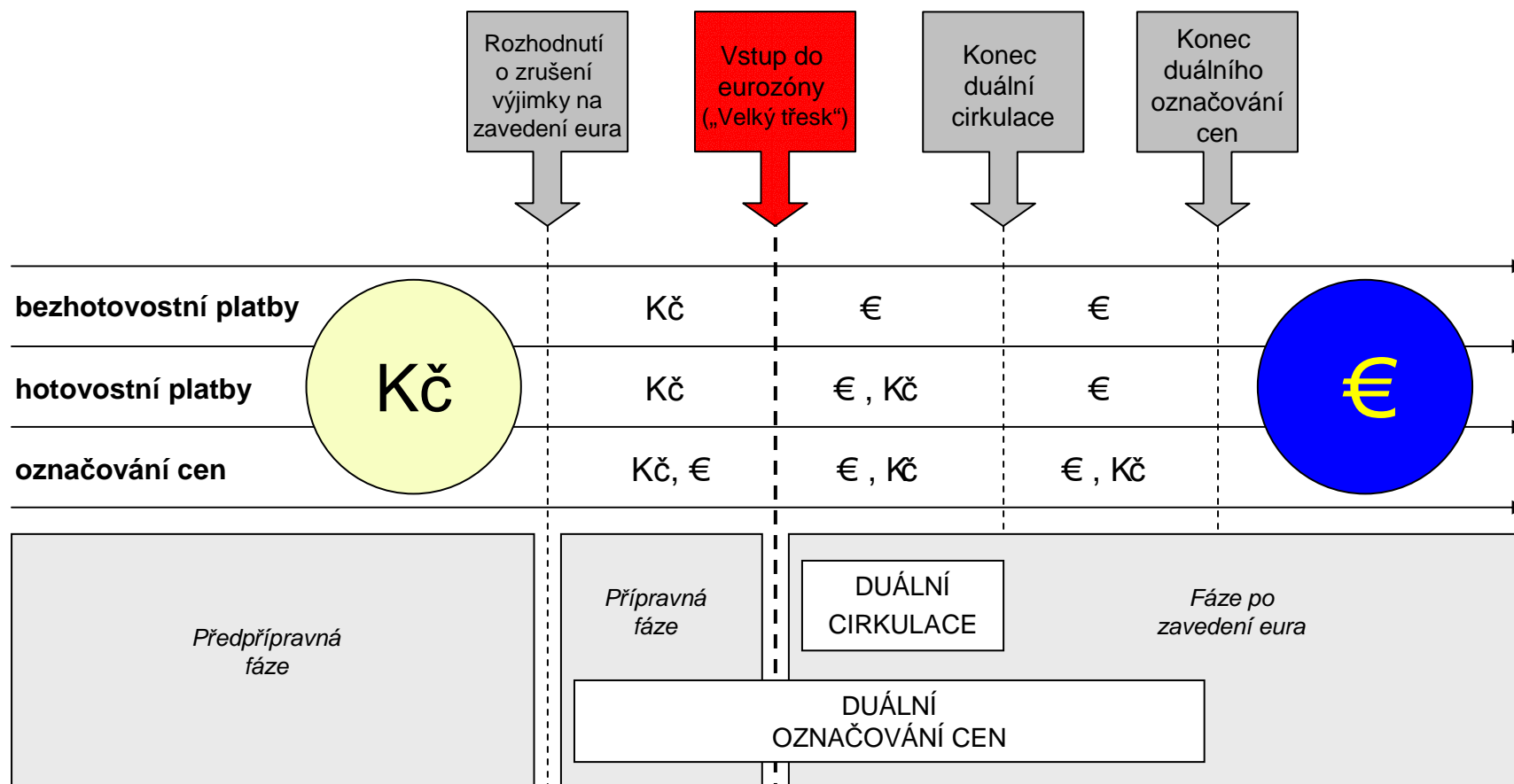

Hlavní (již dohodnuté) parametry přechodu na euro v ČR

- současné zavedení bezhotovostního eura a bankovek a mincí (tzv. scénář Big Bang)
- krátké období duální oběhu české koruny a eura po zavedení jednotné měny – 2 týdny
- po tomto období možnost bezplatné výměny bankovek a mincí u bank a dalších subjektů po dobu půl roku, poté u centrální banky (po dobu 5-ti let v případě mincí, po dobu v řádech desítek let v případě bankovek)
- povinnost uvádět ceny v Kč a v euru (počátek povinnosti do 1 měsíce po stanovení přepočítacího koeficientu, konec povinnosti 1 rok po zavedení eura)

Scénář zavedení eura: jednorázový přechod na euro, tzv. velký třesk (Big Bang)

- příprava oběživa v eurech, výměna a stažení korunového oběživa
- přechod na platební styk a zúčtování v eurech – SEPA

TARGET 2, TARGET 2 S

- přepočtení zůstatků na účtech
- konverze produktů kapitálového trhu
- konverze referenčních úrokových sazeb

Několik zajímavých údajů z finančního sektoru ČR

- bude třeba vybrat národní stranu euromincí
- stažení Kč z oběhu - bude se jednat o velké objemy
 - k 30.7. 2008 - v oběhu cca 350 mld Kč
 - 336 mil kusů bankovek
 - 9 mld kusů mincí
 - ↓
 - 128 t bankovek s nominálem 1000 Kč*
 - 1200 t mincí s nominálem 10 Kč*
- nutnost adaptovat více než 3000 bankomatů a 40000 prodejních terminálů v obchodech

3. Euro na Slovensku od 1.1. 2009

3. Euro na Slovensku od 1.1. 2009

- Od okamžiku vstupu do EU panovala v zemi politická shoda o tom, že Slovensko bude usilovat o zavedení eura v co nejbližším termínu
- Cílový termín byl stanoven vládou SR v r. 2004
- v r. 2005 vláda schválila Národní plán zavedení eura v SR, na konci roku vstup země do ERM II
- V červenci 2008 potvrdily orgány EU připravenost Slovenska na vstup do eurozóny (splnění vstupních kritérií), byl stanoven přepočítací koeficient $1\text{€}=30,1260\text{ Sk}$
- Zahájení intenzivní fáze komunikační kampaně
- V současné době na Slovensku probíhá poslední fáze technických příprav na zavedení nové měny

3. Euro na Slovensku od 1.1. 2009 - mince

Slovenské eurové mince – národní strany

- Veřejná soutěž podobu národních stran (2004)
- Anketa – hlasování občanů SR (2005, zúčastnilo se více jak 100 000 občanů)
- Ražba mincovna Kremnice

2€

ČNB

1 €

50 c, 20 c, 10 c

5c, 2c, 1c

3. Hlavní parametry zavedení eura na Slovensku

- Předzásobení bank eurem od 1. 9. 2008
- Startovací balíčky mincí od 1. 12. 2008 (cena 500 Sk mince v hodnotě 16,6 €)
- Zavedení eura k 1.1. 2009
- Duální cirkulace do 16.1. 2009
- Do 31.12. 2009 výměna oběživa v komerčních bankách
- Neomezená výměna bankovek u Národní banky Slovenska, u mincí doba zkrácena na 5 let
- Povinné duální označování cen (srpen 2008 – prosinec 2009)
- Cenový monitoring, možnost udělit pokutu za neodůvodněné zvýšení cen

3. Euro na Slovensku od 1.1. 2009 – zajímavé informace

- Bylo nutné provést adaptaci právních předpisů na zavedení eura (tzv. Generální zákon o zavedení eura, novelizace klíčových právních norem)
- Ražba mincí mohla na Slovensku začít až po zrušení výjimky na zavedení eura, tj. v červenci 2008 – náročné jak pro výrobu, tak pro distribuci
- Za 1. – 3. čtvrtletí r. 2008 uložili slovenští občané v bankách 50 mld Sk (mj. i v souvislosti s fin. krizí – depozita jsou ve SR garantována do výše 100% vkladu) – usnadnění přechodu na €

3. Euro na Slovensku od 1.1. 2009 - komunikace

- Komunikační strategie schválena vládou v r. 2007, vyčleněno 180 mil Sk (60% hradí státní rozpočet, 40% centrální banka)
- Celoplošná kampaň v mediích, zvláštní kampaně po „citlivé“ skupiny, děti a mládež
- Bezplatná telefonní informační linka
- Totožné symboly kampaně jako u zemí „první vlny“

3. Euro na Slovensku od 1.1. 2009 – závěr

- Slovensko je pro Českou republiku zemí geograficky i historicky blízkou, existuje i těsná ekonomická propojenost
- Bude velmi přínosné sledovat celý proces a využít zkušeností této země u nás

Děkuji za pozornost a hezké
Vánoce 😊

Dotazy???

alena.sojkova@cnb.cz

Zdroje informací o €:

www.zavedenieura.cz

www.euromena.sk

ČNB